SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2031

Rok akademicki 2028/2029

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Pedagogika**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, 5 semestr
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	prof. dr hab. Liliya Morska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Liliya Morska, dr Monika Zielińska-Czopek

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1.Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
5	30	30	-	-	-	-	-	-	3

1.2. Sposób realizacji zajęć
☒ zajęcia w formie tradycyjnej
☒ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin

2.WYMAGANIA WSTĘPNE

Brak

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Uzyskanie przez studentów wiedzy pedagogicznej przydatnej w codziennej pracy nauczyciela - psychologa, umożliwiającej skuteczną pracę wspierającą rozwój ucznia/wychowanka/, świadczenie pomocy nauczycielom w ich codziennej pracy wychowawczej i dydaktycznej oraz pomoc rodzicom w wychowaniu dziecka.
C2	Nabycie przez studentów kompetencji w zakresie ciągłego doskonalenia jakości swojej pracy.
C3	Uzyskanie przez studentów kompetencji komunikacyjnych, umożliwiających skuteczne i bezkonfliktowe współdziałanie z wszystkimi osobami zaangażowanymi w prowadzoną przez nauczyciela działalność edukacyjną.
C4	Kształtowanie postawy studenta jako osoby etycznej, empatycznej, otwartej, refleksyjnej, proaktywnej i w pełni odpowiedzialnej za podejmowane przez siebie zadania.
C5	Zrozumienie przez studentów istoty bycia nauczycielem – przewodnikiem dzieci i młodzieży na drodze ich wzrastania i wychowania.
C6	Zrozumienie przez studentów istoty spotkania wychowawczego – niepowtarzalnego wydarzenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do standardu
EK_01	Zna system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty.	F.1.W1
EK_02	Zna i rozumie rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela.	F.1.W2
EK_03	Rozumie wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę,	F.1.W3

	właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym.	
EK_04	Zna problemy adaptacji dziecka w przedszkolu i szkole – rolę szkoły i rodziny, a także znaczenie przygotowania dziecka do nauki w szkole oraz zagadnienia związane z obowiązkiem szkolnym i dojrzałością szkolną – pojęcie, składniki i diagnozowanie.	F.1.W4
EK_05	Rozumie uwarunkowania funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym: znaczenie uspołecznienia ucznia i kontaktów rówieśniczych, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej, potrzebę rozwijania u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; diagnozę grupy uczniowskiej i każdego ucznia oraz charakterystykę i etiologię potrzeb edukacyjnych uczniów; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, a także problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej.	F.1.W5
EK_06	Zna zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przezwyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice	F.1.W6
EK_07	Zna i rozumie doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.	F.1.W7
EK_08	Potrafi przeprowadzić diagnozę dojrzałości szkolnej dziecka oraz jej uwarunkowań środowiskowych.	F.1.U1
EK_09	Potrafi skutecznie wspierać dziecko w procesie adaptacji do nowej sytuacji.	F.1.U2
EK_10	Potrafi diagnozować problemy uczniów i wspierać ich w przezwyciężaniu trudności i deficytów.	F.1.U3
EK_11	Potrafi wspierać nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	F.1.U4
EK_12	Potrafi wspomagać nauczycieli i rodziców lub opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz wspieraniu wszechstronnego rozwoju uczniów.	F.1.U5

EK_13	Jest gotów do nawiązywania skutecznego dialogu z uczniem, jego rodzicami lub opiekunami na temat jego rozwoju.	F.1.K1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Pedagogika jako nauka (przedmiot badań pedagogiki, funkcje pedagogiki, związki pedagogiki z innymi naukami, metodologia badań pedagogicznych). Naukowy status pedagogiki.
Wybrane koncepcje pedagogiczne i ich znaczenie dla praktyki wychowania. Antropologiczne podstawy pedagogiki.
Pedagogika w kontekście przemian cywilizacyjnych. Edukacja w kontekście kultury popularnej, wielokulturowości i ideologii konsumpcji.
Edukacja w wieku cyfryzacji: refleksja pedagogiczna. Technologie informacyjne w pracy nauczyciela. Kompetencja cyfrowa nauczyciela i uczniów.
Geneza i rozwój myślenia o wychowaniu. Proces wychowania, jego struktura i funkcje. Podstawowe środowiska wychowawcze. Style i postawy wychowawcze.
Szkoła jako instytucja edukacyjna: funkcje i cele edukacji szkolnej. Modele współczesnej szkoły. Oddziaływanie wychowawcze szkoły: środowisko społeczne szkoły.
Role zawodowe nauczyciela. Modele nauczyciela. Kompetencje zawodowe nauczyciela. Rozwój profesjonalny nauczyciela. Wypalenie zawodowe. Nauczyciel w procesie komunikowania się. Style komunikowania się nauczyciela. Wychowanie jako spotkanie w dialogu.
Rola i zadania psychologa szkolnego. Nauczyciel jako osoba wspierająca ucznia w jego rozwoju. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Inteligencja emocjonalna nauczyciela.
Środowisko rodzinne ucznia. Funkcjonowanie ucznia w grupie rówieśniczej. Różnorodność uczniowska.
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zdolny uczeń. Praca z uczniem z trudnościami w uczeniu się, z trudnościami wychowawczymi.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Podstawowe pojęcia pedagogiki – wychowanie, socjalizacja, nauczanie, uczenie się i kształcenie; wzajemne związki między pojęciami. Mechanizmy socjalizacyjne i ich znaczenie w praktyce wychowania.
Rodzina jako środowisko wychowawcze – funkcje rodziny, style wychowania, postawy rodzicielskie.
Szkoła jako środowisko wychowawcze – funkcje i zadania szkoły, kultura organizacyjna szkoły, ukryty program szkoły oraz współczesne wyzwania związane z realizacją jej funkcji wychowawczej.
Nauczyciel i jego rola zawodowa – zakres autonomii nauczyciela, uwarunkowania skutecznego działania, nauczyciel jako promotor zmian oraz ścieżka rozwoju zawodowego nauczyciela.
Funkcjonowanie ucznia w środowisku szkolnym – metody poznawania ucznia i zespołu klasowego, procesy społeczne i relacje rówieśnicze, integracja zespołu klasowego oraz rozwijanie podmiotowości, samodzielności i poczucia sprawstwa uczniów.

Zróżnicowane potrzeby uczniów i trudności w funkcjonowaniu szkolnym – rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych i trudności w uczeniu się, podstawy diagnozy nauczycielskiej, integracja i inkluzja oraz sposoby wspierania ucznia.
Dojrzałość szkolna i adaptacja dziecka do szkoły – uwarunkowania dojrzałości szkolnej, diagnozowanie gotowości szkolnej oraz wspieranie dziecka w procesie adaptacji.
Problemy wychowawcze i sytuacje trudne w szkole – rozpoznawanie i rozwiązywanie konfliktów, projektowanie działań wspierających i profilaktycznych oraz współpraca nauczyciela z rodzicami lub opiekunami.
Środowiska współczesnej socjalizacji dziecka – współpraca szkoły z rodziną i środowiskiem lokalnym oraz media cyfrowe jako środowisko socjalizacyjne dzieci i młodzieży.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: informacyjny, problemowy, konwersatoryjny, z prezentacją multimedialną; metody aktywizujące /w tym debaty, e-learning.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, studium przypadku, metoda problemowa, praca w grupach (rozwiązywanie zadań i problemów, dyskusja), odgrywanie ról i symulacje sytuacji wychowawczych, gry dydaktyczne, burza mózgów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	kolokwium	ćw, w
EK_02	kolokwium	ćw
EK_03	kolokwium, obserwacja na zajęciach	w, ćw
EK_04	kolokwium, obserwacja na zajęciach	w, ćw
EK_05	kolokwium	ćw
EK_06	kolokwium, obserwacja na zajęciach	w, ćw
EK_07	egzamin, obserwacja na zajęciach	w, ćw
EK_08	egzamin, obserwacja na zajęciach	ćw
EK_09	egzamin, obserwacja na zajęciach	ćw
EK_10	kolokwium, egzamin, obserwacja na zajęciach	w, ćw
EK_11	obserwacja na zajęciach	w, ćw
EK_12	obserwacja na zajęciach	ćw
EK_13	obserwacja na zajęciach	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ćwiczenia: aktywność na zajęciach (udział w dyskusji, przygotowanie prezentacji), pozytywne zaliczenie kolokwium: ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza) ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

Wykład: obecność na zajęciach (80%), egzamin w formie pisemnej:
ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	60
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 2 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do zajęć - przygotowanie do egzaminu	 5 6
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Hejnicka-Bezwińska, T. (2015). *Pedagogika. Podręcznik dla pierwszego stopnia kształcenia na poziomie wyższym*. Difin.

Kwieciński, Z., & Śliwerski, B. (red.). (2021*). Pedagogika. Podręcznik akademicki*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
Śliwerski, B. (red.). (2006). *Pedagogika* (t. 1–2). Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Literatura uzupełniająca (wybrane fragmenty):

Benner, D. (2015). *Pedagogika ogólna: Wprowadzenie do myślenia i działania pedagogicznego w ujęciu systemowym i historyczno-problemowym* (D. Stępkowski, tłum.). Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.
Day, C. (2004). *Rozwój zawodowy nauczyciela* (J. Michalak, tłum.). Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Janowski, A. (2002). *Pedagogika praktyczna*. Fraszka Edukacyjna.
Kuźmicz, K. (2015). *E-learning. Kultura studiowania w sieci*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Myszkowska-Litwa, M. (red.). (2011). *Pedagogika ogólna a teoria i praktyka dydaktyczna.* Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
Petty, G. (2010). *Nowoczesne nauczanie*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Robinson, K. (2015). *Kreatywne szkoły: Oddolna rewolucja, która zmienia edukację*. Wydawnictwo Element.
Schulz, R. (2016). *Szkice z pedagogiki ogólnej*. Wydawnictwo Adam Marszałek.
Śliwerski, B. (2010). *Myśleć jak pedagog*. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
Zielińska, M. (2018). Zaangażowanie rodziców w pracę szkoły w świetle wyników badań nauczycieli szkół podstawowych. *Edukacja – Technika – Informatyka*, 9(4), 348–353. https://doi.org/10.15584/eti.2018.4.50
Zielińska-Czopek, M. (2021). *Autokraci czy demokraci? Nauczycielskie kierowanie pracą klasy szkolnej.* Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.
Zielińska-Czopek, M. (2023). Aktywność komunikacyjna nauczycieli i uczniów na lekcjach. Analiza wyników badań własnych. *Kultura – Przemiany – Edukacja*, 12–13, 176–188. https://doi.org/10.15584/kpe.2023.12.10

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej